

JE VOORNAAM EN GESLACHTSREGISTRATIE AANPASSEN BIJ DE BURGERLIJKE STAND

Federale Overheidsdienst
Justitie

INSTITUUT VOOR
DE GELIJKHEID
VAN VROUWEN
EN MANNEN

Voorwoord

Het is niet niks, elke dag geconfronteerd worden met een voornaam en/of geslachtsregistratie die niet aansluiten bij je innerlijke overtuiging. Daarom hebben we met deze nieuwe wet de mogelijkheid gecreëerd om op een laagdrempelige wijze je voornaam en/of geslachtsregistratie te laten aanpassen.

Met de wet van 25 juni 2017 maken we het mensen mogelijk om zichzelf te zijn. In het verleden moesten transgenderpersonen door de wet van 10 mei 2007 heel wat verplichte ingrepen en behandelingen ondergaan. Door de nieuwe wet worden nu alle medische eisen om je geslachtsregistratie te laten aanpassen geschrapt. Voortaan is enkel jouw overtuiging van belang. Een verklaring op eer volstaat, waarmee we onze voorbeeldfunctie op het vlak van holebi- en transgenderrechten in Europa bevestigen.

Ook minderjarigen kunnen dankzij deze nieuwe wet beslissen hoe zij door het leven willen gaan. Vanaf de leeftijd van 12 jaar kunnen zij vragen om hun voornaam te laten aanpassen en vanaf 16 jaar kan ook de geslachtsregistratie al gewijzigd worden zonder dat er zware eisen worden gesteld.

Als minister van Justitie en staatssecretaris voor Gelijke Kansen zullen we blijven voortbouwen aan een samenleving waarin iedereen zich goed voelt en zijn persoonlijkheid en (gender-)identiteit ten volle kan ontplooien.

Met deze informatiebrochure willen we in de eerste plaats mensen die een wijziging van de voornaam en/of geslachtsregistratie willen, ondersteunen in de administratieve afhandeling. Deze brochure kwam tot stand door een intense samenwerking tussen het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, de Cel Gelijke Kansen, de FOD Justitie, het middenveld en in bijzonder het Transgender Infopunt (TIP), Genres Pluriels en Çavaria. We willen oprecht al deze organisaties en instanties danken voor hun inbreng, feedback en ondersteuning.

Koen Geens,
Minister van Justitie

Inleiding

Sinds 1 januari 2018 is er een nieuwe manier om je geslachtsregistratie, de 'M' of de 'V' in jouw geboorteakte, aan te passen. Dit kan door enkele stappen te doorlopen voor de ambtenaar van de burgerlijke stand¹. Als je deze stappen hebt gevolgd, wordt ook de M/V op jouw identiteitskaart en op andere officiële documenten aangepast.

Deze brochure legt uit wat je precies moet doen om de M/V in je geboorteakte aan te passen en/of je voornaam te veranderen. Ook de stappen die minderjarigen kunnen zetten, worden in deze brochure verduidelijkt. Daarnaast kan je lezen wat je kan doen bij een eventuele weigering van je aanvraag. Je leert ook hoe je, in uitzonderlijke gevallen, kan terugkeren naar je vorige geslachtsregistratie of je vorige voornaam.

De brochure geeft ook meer informatie over de juridische en administratieve gevolgen van de aanpassing van je geslachtsregistratie of van de verandering van je voornaam. Tot slot vind je contactgegevens waar je terecht kan met vragen of klachten.

¹ De functies, titels en graden die in deze publicatie worden gebruikt, verwijzen naar personen met om het even welke genderidentiteit, genderexpressie of geslacht.

INHOUD

Voorwoord	2
Inleiding	3
Over terminologie	6

PROCEDURE

Hoe kan ik de M/V op mijn geboorteakte aanpassen?	7
• Wie kan de M/V op de geboorteakte aanpassen?	8
• De procedure in het kort	8
• Waar doe je aangifte?	9
• Hoe gaat de procedure in zijn werk?	10
Hoe kan ik mijn voornaam veranderen?	14
Welke stappen kan ik zetten als minderjarige?	16
• Als je 12 jaar bent geworden: voornaam veranderen	16
• Als je 16 jaar bent geworden: M/V aanpassen	18
• Als je 18 jaar bent geworden, of ontvoegd bent	19
Wat als de ambtenaar van de burgerlijke stand weigert om de M/V in je geboorteakte te wijzigen?	19
Kan ik nog terugkeren naar mijn vorige geslachtsregistratie en/of voornaam?	21
• Kan ik nog terugkeren naar mijn vorige geslachtsregistratie?	21
• Kan ik opnieuw mijn voornaam veranderen?	21
Overgangsmaatregelen	22
• Ik heb reeds aangifte gedaan op basis van de oude wet, maar mijn akte van geboorte werd nog niet gewijzigd. Wat nu?	22

WAT ZIJN DE JURIDISCHE EN ADMINISTRatieve GEVOLGEN?

Zijn mijn gegevens overal aangepast?	23
Identiteitsdocumenten	24
• Identiteitskaart	25
• Afschrift of uittreksel van je geboorteakte?	26
• Reispaspoort	27

Familiebanden en erfenissen	27
• Huwelijksakte	27
• Verklaring van wettelijk samenwonen	27
• Huwelijksboekje van je ouders	28
• Afstamming	28
• Erfenissen	29
Sociale zekerheid	29
• Ziekenfonds	29
• RIZIV	29
• Sociale uitkeringen (werkloosheidsuitkering, uitkeringen sociale zekerheid, kinderbijslag, pensioen, enz.)	30
Mobiliteit	30
• Rijbewijs	30
• Inschrijvingsbewijs voertuig	30
• Abonnement openbaar vervoer	30
Woning	30
• Eigendom of huurwoning	30
• Nutsbedrijven (elektriciteit, water, gas, internet, telefoon, enz.)	31
Studiebewijzen	31
• Vlaamse studiebewijzen	31
• Studiebewijzen van de Franse Gemeenschap	31
• Studiebewijzen van de Duitstalige Gemeenschap	31
Tewerkstelling	32
• Arbeidscontract	32
• Zelfstandigen	32
• Functie geregistreerd in het Staatsblad (lid van raad van bestuur, vennoot, partner, statutair ambtenaar, enz.)	32
Bank en verzekeringen	32
• Banken	32
• Verzekeringen	32
Bestaande veroordelingen	32
VRAGEN?	33
Vragen over andere aspecten?	34
Informatievragen of klachten?	34

OVER TERMINOLOGIE...

Genderidentiteit verwijst naar het innerlijke gevoel en de persoonlijke beleving van een persoon met betrekking tot zijn gender. Deze kan al dan niet overeenkomen met het geslacht dat werd toegekend bij de geboorte.

Genderexpressie verwijst naar de manier waarop men de genderidentiteit uit (kleding, taal, gedrag,...) en naar de manier waarop ze wordt gezien door anderen².

De **geslachtsregistratie** is de vermelding van een geslacht in de geboorteakte, aangeduid met een M (of 'zoon') voor het mannelijke geslacht en een V (of 'dochter') voor het vrouwelijke geslacht. Het is diezelfde M of V die ook op je identiteitskaart en op andere officiële documenten staat.

Het **rijksregisternummer** is een uniek nummer waarmee je je kan identificeren. Iedereen die ingeschreven is in het Rijksregister in België krijgt een persoonlijk nummer. Het rijksregisternummer bestaat uit 11 cijfers, waarvan de eerste zes cijfers jouw geboortedatum aanduiden. De tweede groep van cijfers bestaat uit drie getallen. Dit getal is even voor een persoon die geregistreerd wordt met een vrouwelijk geslacht en oneven voor de registratie van een mannelijk geslacht. Je vindt jouw rijksregisternummer achteraan op jouw identiteitskaart.

De begrippen in deze informatiebrochure, stemmen overeen met deze van de wet van 25 juni 2017³.

2 De definities van genderidentiteit en genderexpressie komen uit de parlementaire voorbereidingen van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen met het oog op de uitbreiding ervan naar genderidentiteit en genderexpressie, Parl. St. Kamer 2016-2017, nr 3483/001.

3 Wet van 25 juni 2017 tot hervorming van regelingen inzake transgenders wat de vermelding van een aanpassing van de registratie van het geslacht in de akten van de burgerlijke stand en de gevolgen hiervan betreft, B.S. 10 juli 2017.

PROCEDURE

Als je overtuigd bent dat de M of de V die in je geboorteakte staat niet overeenkomt met je genderidentiteit, kan je dit laten aanpassen. Je doet dit door een louter administratieve procedure te doorlopen bij de ambtenaar van de burgerlijke stand.

1. HOE KAN IK DE M/V OP MIJN GEBORTEAKTE AANPASSEN?

Wie kan de M/V op de geboorteakte aanpassen?

Als je een meerderjarige Belg bent, kan je de M/V op je geboorteakte laten aanpassen, ook als je in het buitenland woont.

Wanneer je 16 jaar bent geworden, kan je ook al de M/V op je geboorteakte aanpassen. Om dit te doen zal je wel enkele bijkomende stappen moeten zetten, die enkel van toepassing zijn voor minderjarigen. Deze stappen worden besproken onder het hoofdstuk 'Welke stappen kan ik zetten als minderjarige?'

Als je een ontvoogde minderjarige bent, kan je de M/V laten aanpassen in je geboorteakte. Dit doe je door dezelfde procedure te volgen die ook geldt voor meerderjarigen.

Als je geen Belg bent, maar je wel bent ingeschreven in het bevolkingsregister of het vreemdelingenregister, kan je ook je M/V laten aanpassen bij de ambtenaar van de burgerlijke stand. Als je als vreemdeling bent ingeschreven in het wachtregister, kan je de procedure niet starten.

De procedure in het kort

Om de M/V op de geboorteakte aan te passen doorloop je twee stappen:

- Je gaat langs bij de bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand (bij welke ambtenaar van de burgerlijke stand je dit doet, vind je in het deel: 'Waar doe je aangifte?') met je identiteitskaart en een door jou ondertekende verklaring⁴ waarin je zegt dat je de M of V in je geboorteakte wil veranderen. Je krijgt een ontvangstbewijs van de ambtenaar van de burgerlijke stand. Daarna wacht je minimum drie maanden. In deze periode vraagt de ambtenaar van de burgerlijke stand het advies van de procureur des Konings⁵.
- Na minimum 3 maanden en maximum 6 maanden, ga je terug naar dezelfde ambtenaar van de burgerlijke stand met je identiteitsbewijs, het ontvangstbewijs en een tweede verklaring⁶. In deze tweede, door jou ondertekende, verklaring herhaal je dat je de M of V in je geboorteakte wil veranderen.

⁴ Een model van deze verklaring vind je terug op de website van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (<http://igvm-iefh.belgium.be/nl/activiteiten/transgender/wetgeving>) en op de website van de FOD Justitie (www.justitie.belgium.be/transgenders). De ambtenaar van de burgerlijke stand kan jou die verklaring ook meegeven.

Concreet ziet het tijdsverloop van de procedure er als volgt uit:

Waar doe je aangifte?

Je doet aangifte bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar je bent ingeschreven in het bevolkings- of vreemdelingenregister. Dit wil zeggen, de plaats waar je gedomicilieerd bent.

Als je de Belgische nationaliteit hebt, maar niet bent ingeschreven in het Belgisch bevolkingsregister, doe je aangifte bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van je actuele verblijfplaats. Als je ook geen actuele verblijfplaats in België hebt, doe je aangifte bij de ambtenaar van de burgerlijke stand in de Stad Brussel. In dit geval geef je een adres op waarnaar een eventuele weigering kan worden verstuurd.

Het adres van de ambtenaar van de burgerlijke stand van de Stad Brussel is:

Administratief Centrum van de Stad Brussel
Anspachlaan 6
1000 Brussel
E-mail: transcription.dem@brucity.be

- 5 De procureur des Konings leidt in elk gerechtelijk arrondissement het Openbaar Ministerie. Het Openbaar Ministerie treedt op als vertegenwoordiger van de maatschappij. Voor meer informatie zie: <http://www.rechtbanken-tribunaux.be/nl/rechtbanken-hoven/rechtbank-van-koophandel/personen/procureur-des-konings>
- 6 Een model van deze verklaring vind je terug op de website van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (<http://igvm-iefh.belgium.be/nl/activiteiten/transgender/wetgeving>) en op de website van de FOD Justitie (www.justitie.belgium.be/transgenders). De ambtenaar van de burgerlijke stand kan jou die verklaring ook meegeven.

Hoe gaat de procedure in zijn werk?

Eerste verklaring voor de ambtenaar van de burgerlijke stand

In je eerste verklaring staat:

- Je officiële achternaam, voorna(a)m(en), geboortedatum en -plaats
- Dat je al een hele tijd overtuigd bent dat het geslacht vermeld in jouw akte van geboorte niet overeenstemt met je innerlijk beleefde genderidentiteit
- Dat je de administratieve en juridische gevolgen van een aanpassing van de registratie van het geslacht in de akte van geboorte wenst
- Je handtekening
- De plaats en datum van ondertekening

Je kan een modelformulier van deze verklaring vinden op de website van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen

(<http://igvm-iefh.belgium.be/nl/activiteiten/transgender/wetgeving>) en op de website van FOD Justitie (www.justitie.belgium.be/transgenders). De ambtenaar van de burgerlijke stand kan dit formulier ook meegeven.

Concreet betekent dit dat je je M/V kan wijzigen alleen op basis van jouw persoonlijke overtuiging. In de modelverklaring staat vermeld dat je al een hele tijd deze overtuiging hebt en dat je dit nu ook aangepast wil zien in alle administratieve en juridische documenten. Door dit papier te ondertekenen maak je je verklaring officieel en start je de procedure om je M/V op je geboorteakte te veranderen.

Bij de ambtenaar van de burgerlijke stand heb je je identiteitskaart nodig om je te identificeren. Houd je identiteitskaart dus bij de hand.

Op het moment van aangifte, wijst de ambtenaar van de burgerlijke stand je erop dat de procedure in principe onherroepelijk is en je niet meer kan terugkeren naar je oude geslachtsregistratie. Enkel in uitzonderlijke gevallen en na het doorlopen van een procedure voor de familierechtbank zal dit mogelijk zijn. Hoe dit precies in zijn werk gaat, vind je in het deel 'Kan ik nog terugkeren naar mijn vorige geslachtsregistratie en voornaam?'.

Vervolgens neemt de ambtenaar van de burgerlijke stand akte van je verklaring. De ambtenaar van de burgerlijke stand geeft je ook een informatieblad mee met ontvangstbewijs, waarop de datum van de aangifte is vermeld. Dit document breng je opnieuw mee wanneer je je tweede verklaring indient bij de ambtenaar van de burgerlijke stand.

Wachttermijn

Nadat je aangifte hebt gedaan bij de ambtenaar van de burgerlijke stand, begint een wachttermijn te lopen. Je moet minimum drie maanden en maximum zes maanden wachten, voordat je de volgende stap kan zetten. Tijdens deze periode vraagt de ambtenaar van de burgerlijke stand het advies van de procureur des Konings.

Ten vroegste drie maanden na de aangifte, kan je opnieuw langsgaan bij de ambtenaar van de burgerlijke stand om je tweede verklaring af te geven. Je hebt vanaf dan drie maanden tijd om opnieuw bij de ambtenaar van de burgerlijke stand langs te gaan. Als je te lang wacht, en er meer dan zes maanden zijn verstreken sinds de aangifte, moet je een nieuwe procedure starten bij de ambtenaar van de burgerlijke stand.

	Datum van de aangifte	Eerste dag waarop je de tweede verklaring bij de ambtenaar van de burgerlijke stand kan doen	Laatste dag waarop je de tweede verklaring bij de ambtenaar van de burgerlijke stand kan doen
Voorbeeld	10 juli	11 oktober	10 januari

Advies van de procureur des Konings

Tijdens de wachttermijn van drie maanden vraagt de ambtenaar van de burgerlijke stand het advies van de procureur des Konings. De procureur des Konings heeft drie maanden tijd om advies te geven.

De procureur des Konings zal nagaan of de aanvraag niet in strijd is met de openbare orde⁷. De procureur des Konings zal onder andere onderzoeken of er sprake is van fraude. Het kan zijn dat de procedure wordt misbruikt om identiteitsfraude te plegen, bijvoorbeeld omdat men wordt gezocht door het gerecht, of om aan schuldeisers te ontsnappen.

De procureur des Konings kan enkel een **negatief advies** geven indien de aangifte in strijd is met de openbare orde. Het louter hebben van een strafblad, zonder motivatie waarom de aanvraag strijdig is met de openbare orde, is alleszins niet voldoende.

Als de procureur des Konings een negatief advies heeft gegeven, zal de ambtenaar van de burgerlijke stand weigeren om de akte van aanpassing van de registratie van het geslacht op te maken. De ambtenaar van de burgerlijke stand zal jou onmiddellijk op de hoogte brengen van de weigering. Hij zal de gemotiveerde beslissing en, eventueel, het negatief advies van de procureur des Konings aangetekend versturen of aan jou persoonlijk geven. In beide gevallen zal je, via een ontvangstbewijs, bevestigen dat je de weigeringsbeslissing hebt ontvangen.

Als de procureur des Konings na drie maanden **geen advies** heeft gegeven, wordt ervan uitgegaan dat het advies **positief** is.

Wanneer de procureur des Konings later merkt dat de aanpassing van de M/V in strijd is met de openbare orde, kan de aanpassing achteraf nog vernietigd worden. Dit kan ook wanneer de M/V al is aangepast in de officiële documenten van een persoon.

7

'In strijd met de openbare orde' betekent in het licht van deze wet, dat het recht om de geslachtsregistratie aan te passen wordt gebruikt om ongeoorloofde doelen te bereiken. De M/V op de geboorteakte wordt in dit geval niet veranderd zodat dit zou overeenkomen met de beleefde genderidentiteit, maar om andere doelen te bereiken.

Tweede verklaring voor de ambtenaar van de burgerlijke stand

Ten vroegste drie maanden en ten laatste zes maanden na het afleggen van je eerste verklaring, ga je een tweede keer langs bij dezelfde ambtenaar van de burgerlijke stand waar je ook je eerste verklaring hebt afgegeven. Op het ontvangstbewijs dat je kreeg bij de aangifte staan de eerste en de laatste dag van de termijn vermeld waarin je je tweede verklaring kan afgeven.

Neem hiervoor, samen met je tweede verklaring, ook je identiteitskaart en het ontvangstbewijs mee dat je hebt gekregen wanneer je je eerste verklaring hebt afgelegd.

In je tweede verklaring staat:

- Je officiële achternaam, voorna(a)m(en), geboortedatum en geboorteplaats
- Dat je nog steeds overtuigd bent dat het geslacht vermeld in je akte van geboorte niet overeenstemt met je innerlijk beleefde genderidentiteit
- Dat je je bewust bent van de administratieve en juridische gevolgen die de aanpassing van de geslachtsregistratie in de geboorteakte met zich meebrengt
- Dat je je bewust bent van het, in beginsel, onherroepelijke karakter van de aanpassing van de geslachtsregistratie in de akte van geboorte
- Je handtekening
- De plaats en datum van ondertekening

Je kan een modelformulier van deze tweede verklaring vinden op de website van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (<http://igvm-iefh.belgium.be/nl/activiteiten/transgender/wetgeving>) en de website van de FOD Justitie (www.justitie.belgium.be/transgenders). De ambtenaar van de burgerlijke stand kan jou dit formulier ook meegeven.

Als je de tweede verklaring hebt afgegeven en de procureur des Konings geen negatief advies heeft gegeven, zal de ambtenaar van de burgerlijke stand de akte van aanpassing van de geslachtsregistratie opmaken en deze verbinden met de andere akten van de burgerlijke stand die je geslacht vermelden. De M/V zal hierdoor veranderen in jouw geboorteakte.

2. HOE KAN IK MIJN VOORNAAM VERANDEREN?

Wie kan de voornaam laten veranderen en waar moet je dit doen?

Als je een meerderjarige Belg bent, of een erkende vluchteling of staatloze, kan je je voorna(a)m(en)⁸ veranderen door een verzoek en enkele documenten in te dienen bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar je bent ingeschreven in het bevolkings-, vreemdelingen-, of wachtregister, m.a.w. de plaats waar je gedomicilieerd bent.

Indien je langdurig in het buitenland verblijft kan je het verzoek indienen bij de ambtenaar burgerlijke stand van de gemeente van je laatste inschrijving in het Belgische bevolkingsregister.

Indien je nooit ingeschreven bent geweest in het bevolkingsregister van een Belgische gemeente, maar wel de Belgische nationaliteit hebt, kan je het verzoek indienen bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van de Stad Brussel, met volgend adres:

Administratief Centrum van de Stad Brussel
Anspachlaan 6
1000 Brussel
e-mail: transcription.dem@brucity.be

Niet-Belgen, die geen erkende vluchteling of staatloze zijn, kunnen hun voornaam niet in België veranderen⁹. Zij moeten hiervoor contact opnemen met de bevoegde diensten in hun land van herkomst. Een naamswijziging zal enkel mogelijk zijn volgens de wetgeving van dat land.

Als je minderjarig bent, kan je vanaf het moment dat je 12 jaar bent geworden ook al je voorna(a)m(en) veranderen. Om dit te doen zal je wel enkele bijkomende stappen moeten nemen, die enkel van toepassing zijn voor minderjarigen. Deze stappen worden besproken onder het hoofdstuk 'Welke stappen kan ik zetten als minderjarige?'.

8 Als je meerdere voornamen hebt kan je ervoor kiezen om één, meerdere of alle voornamen te veranderen. Geef duidelijk aan welke voornamen je precies wilt veranderen.

9 In één uitzonderlijk geval kan ook een niet-Belg, die geen vluchteling of staatloze is, een nieuwe voornaam krijgen. Dit is het geval wanneer je een aanvraag hebt ingediend om de Belgische nationaliteit te verkrijgen en je nog geen officiële voornaam hebt.

10 In bepaalde gevallen kan dit ook een gelegaliseerde akte zijn. Voor meer informatie: https://diplomatie.belgium.be/nl/Diensten/legalisatie_van_documenten.

Hoe gaat de procedure in zijn werk?

Je verzoek bevat het volgende:

- Je officiële achternaam, voorna(a)m(en), geboortedatum en geboorteplaats
- Je verklaring waarin je aangeeft dat het geslacht dat vermeld is in je geboorteakte niet overeenstemt met je innerlijk beleefde genderidentiteit, en dat je om deze reden een verzoek indient om de voorna(a)m(en) aan te passen
- Je nieuw gekozen voorna(a)m(en)
- Je volledige coördinaten (adres, telefoonnummer en e-mailadres)
- Je handtekening
- De plaats en datum van ondertekening

Je kan een modelformulier van dit verzoek vinden op de website van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen

(<http://igvm-iefh.belgium.be/nl/activiteiten/transgender/wetgeving>)

en de website van de FOD Justitie (www.justitie.belgium.be/transgenders).

De volgende documenten worden bij het verzoek gevoegd:

- Indien de gemeente waar het verzoek is ingediend er niet over beschikt, een afschrift van de geboorteakte¹⁰ of bij gebrek aan een geboorteakte, een plaatsvervangend document
- Voor de vluchtelingen en de staatlozen, een attest dat deze hoedanigheid bewijst

De gewenste nieuwe eerste voornaam moet in overeenstemming zijn met je innerlijk beleefde genderidentiteit. Je kan ook kiezen voor een eerste genderneutrale voornaam. Voor de andere voornamen kan je vrij kiezen, want deze staan los van je genderidentiteit.

Binnen de drie maanden na het indienen van je verzoek, maakt de ambtenaar van de burgerlijke stand de akte van voornaamsverandering op.

De voornaamsverandering is geldig vanaf de datum van opmaak van deze akte.

Je voornaamsverandering wordt ook verbonden met de andere akten van de burgerlijke stand die je geslacht vermelden.

Voor het veranderen van je voornaam en de aanpassing van je geslachtsregistratie, bestaan er dus twee aparte procedures, maar je gaat voor beiden naar de ambtenaar van de burgerlijke stand. Je kan ervoor kiezen om eerst je voornaam te veranderen en dan de M/V in je geboorteakte te laten aanpassen, of omgekeerd.

Let hierbij wel op dat de termijnen van deze twee procedures verschillen. De procedure om je voornaam te veranderen bij de ambtenaar van de burgerlijke stand duurt maximum 3 maanden. De M/V op je geboorteakte wijzigen duurt minstens 3 maanden en maximum 6 maanden. Het is dus best om de ambtenaar van de burgerlijke stand te informeren dat je zowel je geslachtsregistratie als je voornaam wil veranderen. De ambtenaar kan je dan toelichten wanneer je best terugkomt voor je voornaamsverandering, zodat deze kan samenvallen met de aanpassing van je geslachtsregistratie. Zo vermijd je dat je twee keer een nieuwe identiteitskaart, nieuw rijbewijs en andere documenten moet aanvragen.

Het tarief voor een voornaamsverandering verschilt per gemeente. Als je je voornaam wijzigt omdat deze niet overeenkomt met je genderidentiteit heb je één keer recht op een verlaagd tarief. De prijs die je betaalt mag niet hoger zijn dan 10% van het gewone tarief voor een voornaamsverandering.

Meer informatie over hoe je nadien opnieuw van voornaam kan veranderen vind je in het vijfde deel: 'Kan ik nog terugkeren naar mijn vorige geslachtsregistratie en voornaam?'

Er is ook een uitzondering op deze procedure voor minderjarigen die hun voornaam veranderden, maar hun geslachtsregistratie niet aanpasten. Meer informatie hierover vind je in deel 3, 'Als je 12 jaar bent geworden: voornaam veranderen'.

Voor meer informatie over de procedure van een voornaamsverandering, kan je je richten tot de ambtenaar van de burgerlijke stand.

3. WELKE STAPPEN KAN IK ZETTEN ALS MINDERJARIGE?

Vanaf de leeftijd van 12 jaar kan je als minderjarige al verschillende stappen zetten. Wat je precies kan doen, hangt af van hoe oud je bent.

Als je 12 jaar bent geworden: voornaam veranderen

Vanaf je 12 jaar kan je je voornaam veranderen. Je kan dan een voornaam of meerdere voornamen kiezen die passen bij jouw genderidentiteit. Je kan dit wel niet alleen. Je beide ouders, ook als ze gescheiden leven, of je vertegenwoordiger moeten ook akkoord gaan. Dit betekent dat je beide ouders of je vertegenwoordiger jouw verzoek om je voornaam te veranderen moeten ondertekenen.

Je ouders zijn de personen die het ouderlijk gezag over je uitoefenen. Enkel als een ouder het ouderlijk gezag alleen uitoefent, kan deze ouder alleen ondertekenen.

Je kan een modelformulier van dit verzoek vinden op de website van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (<http://igvm-iefh.belgium.be/nl/activiteiten/transgender/wetgeving>) of de website van FOD Justitie (www.justitie.belgium.be/transgenders). Je kan dit document printen en ondertekend overmaken aan de ambtenaar van de burgerlijke stand, samen met de andere nodige documenten. In deel '2. Hoe kan ik mijn voornaam veranderen?' wordt uitgelegd hoe je dit precies doet.

Als één of beide ouders of je vertegenwoordiger niet willen dat je je voornaam wijzigt, kan je de familierechtbank vragen om een 'voogd ad hoc' aan te stellen. De voogd ad hoc vervangt in dit geval je beide ouders. Dit doe je door een verzoekschrift af te geven aan de familierechtbank getekend door jezelf of een advocaat. De rechter kan dan een advocaat aanduiden als 'voogd ad hoc', die jou bijstaat om je voornaam te veranderen. Je volgt hiervoor een procedure voor de familierechtbank. Als minderjarige kan je kosteloos een beroep doen op een advocaat.

Hoe je precies je verzoek indient en welke documenten je nodig hebt, vind je onder het deeltje hierboven: 'Hoe kan ik mijn voornaam veranderen?'

Je kan de M of de V, die op je geboorteakte en je identiteitskaart staat, pas wijzigen wanneer je 16 jaar bent geworden. Tot dan kan je dus je voornaam veranderen, maar de M of de V op je documenten nog niet.

Voel je nadat je je voornaam wijzigde dat het geslacht dat geregistreerd werd bij je geboorte toch overeenstemt met je genderidentiteit, dan kan je als minderjarige een tweede keer van voornaam veranderen aan het beperkte tarief vastgelegd door de gemeente (max 10% van het tarief dat geldt voor een gewone voornaamsverandering). Opgelet: Je kan dit enkel doen als je nog geen 18 jaar bent geworden en als je de M of V in je geboorteakte niet hebt veranderd. De eerste voornaam moet wel opnieuw overeenkomen met het geslacht dat oorspronkelijk in de geboorteakte werd geregistreerd.

Je dient hiervoor opnieuw een verzoek in bij de bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand, en je volgt dezelfde stappen zoals hierboven werd uitgelegd. Je voegt bij je verzoek nu een verklaring toe waarin je aangeeft dat het geslacht dat vermeld is in je geboorteakte toch overeenstemt met je innerlijk beleefde genderidentiteit, en dat je om deze reden een verzoek indient om de voornaam aan te passen.

Als je 16 jaar bent geworden: M/V aanpassen

Vanaf je 16 jaar kan je de M/V die in je geboorteakte staat aanpassen. Dit betekent dat op alle officiële documenten, zoals je identiteitskaart, de M of de V zal staan waarvoor jij gekozen hebt.

Je volgt hiervoor de procedure, die hierboven uitgelegd is in 'Hoe gaat de procedure in zijn werk?'. De enige verschillen met de procedure voor meerderjarigen zijn de volgende:

- Je laat je bijstaan door je beide ouders of je vertegenwoordiger wanneer je je eerste verklaring aflegt bij de ambtenaar van de burgerlijke stand.
- Je geeft een verklaring af van de kinder- of jeugdpsychiater bij je aangifte bij de ambtenaar van de burgerlijke stand. In deze verklaring zal deze kinder- of jeugdpsychiater aangeven dat je deze beslissing alleen kan nemen, dat je dus 'onderscheidingsvermogen' hebt.

Wanneer je aangifte doet bij de ambtenaar van de burgerlijke stand, laat je je dus bijstaan door je beide ouders of vertegenwoordiger. Dit wil zeggen dat zij jouw verklaring, waarin je zegt dat je de M of de V op je officiële documenten wil veranderen, mee ondertekenen. Je beide ouders moeten ook meegaan met jou naar de ambtenaar van de burgerlijke stand als je je eerste verklaring afgeeft. Ook als je ouders gescheiden leven moeten ze samen ondertekenen en samen met jou meegaan om de eerste verklaring af te geven.

Je ouder(s) kunnen ook een bijzondere en authentieke volmacht opstellen, waardoor zij niet in persoon aanwezig moeten zijn wanneer je naar de ambtenaar van de burgerlijke stand gaat.

Je ouders zijn de personen die het ouderlijk gezag over je uitoefenen. Enkel als de uitoefening van het ouderlijk gezag aan één ouder is toegewezen kan deze ouder dit alleen doen.

Als één of beide ouders of je vertegenwoordiger weigeren om jou bij te staan, kan je de familierechtbank vragen om een 'voogd ad hoc' aan te stellen. De rechter kan dan een advocaat (de 'voogd ad hoc') aanduiden, die je in plaats van je ouders zal bijstaan om je geslachtsregistratie in je akte van geboorte te laten veranderen.

De voogd ad hoc vervangt dan je beide ouders. Om een voogd ad hoc te krijgen, volg je een procedure voor de familierechtbank.

Als je je eerste verklaring doet bij de ambtenaar van de burgerlijke stand, heb je ook een verklaring van een kinder- of jeugdpsychiater nodig. Deze psychiater zal bekijken of je het vereiste 'onderscheidingsvermogen' hebt. Dit betekent dat je in staat bent om deze beslissing alleen te nemen. Als de kinder- of jeugdpsychiater meent dat je dat inderdaad kan, zal hij jou een verklaring meegeven. Een model van deze verklaring vind je terug op:

<http://igvm-iefh.belgium.be/nl/activiteiten/transgender/wetgeving>.

Voor de verandering van je voornaam volg je de procedure die werd beschreven onder de titel 'Als je 12 jaar bent geworden'. Ook bij deze procedure laat je je bijstaan door je beide ouders of je vertegenwoordiger, of je voogd ad hoc, die werd aangeduid door de rechtbank indien je ouders je niet wilden bijstaan bij deze procedure.

Als je 18 jaar bent geworden, of ontvoogd bent

De gewone procedure voor meerderjarigen die hierboven wordt beschreven is van toepassing. Als je ontvoogd bent volg je dus, ongeacht je leeftijd, de procedure die van toepassing is voor meerderjarigen.

4. WAT ALS DE AMBTENAAR VAN DE BURGERLIJKE STAND WEIGERT OM DE M/V IN JE GEBORTEAKTE TE WIJZIGEN?

De ambtenaar van de burgerlijke stand kan in bepaalde, erg specifieke gevallen, weigeren om de M/V in je officiële documenten te veranderen. Deze beslissing moet hij duidelijk motiveren. Het negatief advies van de procureur des Konings geldt ook als motivatie van de beslissing. Hij kan in ieder geval niet weigeren omwille van persoonlijke redenen of een persoonlijke overtuiging.

Als er geen negatief advies is van de procureur des Konings, kan de ambtenaar van de burgerlijke stand enkel in uitzonderlijke gevallen weigeren. Dit kan bijvoorbeeld als je op dat moment je wil niet zou kunnen uitdrukken (bv. bij dronkenschap). De ambtenaar van de burgerlijke stand zal ook weigeren als er bepaalde administratieve stappen niet correct werden doorlopen, bijvoorbeeld wanneer de verklaring niet werd afgegeven, niet alle gegevens in de verklaring werden opgenomen of wanneer de termijnen overschreden werden, enzovoort.

De ambtenaar van de burgerlijke stand zal jou onmiddellijk op de hoogte brengen van de weigering. Hij zal de gemotiveerde beslissing en, eventueel, het negatief advies van de procureur des Konings aangetekend versturen of aan jou persoonlijk geven. In beide gevallen krijg je een ontvangstbewijs dat aantoont dat je de weigeringsbeslissing hebt ontvangen.

Je kan de weigeringsbeslissing van de ambtenaar van de burgerlijke stand betwisten. Dit doe je door een verzoekschrift in te dienen bij de familierechtbank van de plaats waar je aangifte deed. Het verzoekschrift kan opgesteld worden door jezelf of door een advocaat.

Een **verzoekschrift** is een schriftelijk document, waarmee je een procedure start voor de rechtbank. Het bevat de volgende gegevens:

- De datum
- Je officiële achternaam, voorna(a)m(en), beroep en adres
- Als je nog geen 18 bent: de achternaam, de voorna(a)m(en) en het adres/de adressen van je ouders of voogd
- Het onderwerp en in het kort de reden waarom je naar de rechtbank stapt
- Tot welke rechtbank je je richt
Wat de aanpassing van de geslachtsregistratie betreft richt je je tot de familierechtbank. Je duidt hierbij ook aan welke familierechtbank territoriaal bevoegd is voor jouw procedure.
Welke rechtbank bevoegd is voor de plaats waar je aangifte deed, kan je hier terug vinden: http://www.juridat.be/cgi_cantons/liste-competence.pl?lg_fr_nl=nl

Je legt dit verzoekschrift in twee exemplaren neer op de griffie van de familierechtbank die bevoegd is voor de plaats waar jij aangifte hebt gedaan¹¹.

Je hebt 60 dagen tijd om beroep in te stellen. De eerste dag van deze termijn begint te lopen vanaf de dag dat de ambtenaar van de burgerlijke stand jou op de hoogte heeft gebracht van de weigering. Deze datum vind je op het ontvangstbewijs. Als de laatste dag waarop je beroep kan instellen een zaterdag, zondag of wettelijke feestdag is, dan wordt de termijn verlengd tot de eerstvolgende werkdag. Als je beroep wil instellen tegen de weigering, houd je dus best deze termijnen in het oog.

	Datum weigering ambtenaar van de burgerlijke stand	Eerste dag waarop je beroep kan instellen tegen de weigeringsbeslissing	Laatste dag waarop je beroep kan instellen tegen de weigeringsbeslissing
Vb. 1 (Normale situatie)	10 juli	11 juli	8 september
Vb. 2 (Feestdag)	26 oktober	22 oktober	25 december, maar omdat deze dag een feestdag is, wordt de termijn verlengd tot de eerstvolgende werkdag

11

De inleiding en de behandeling van de vordering op eenzijdig verzoekschrift wordt uitvoerig besproken in artikelen 1025 tot en met 1034 van het Gerechtelijk Wetboek.

Indien de rechtbank beslist dat de M/V op jouw geboorteakte kan worden aangepast, zal de ambtenaar van de burgerlijke stand dit onmiddellijk wijzigen in de registers van de burgerlijke stand.

5. KAN IK NOG TERUGKEREN NAAR MIJN VORIGE GESLACHTSREGISTRATIE EN/OF VOORNAAM?

Kan ik nog terugkeren naar mijn vorige geslachtsregistratie?

Normaal gezien is de aanpassing van de registratie van het geslacht in de geboorteakte definitief. Je kan enkel terugkeren naar het geslacht dat oorspronkelijk in de geboorteakte werd geregistreerd, als je een procedure voor de familierechtbank doorloopt.

Je kan deze terugkeerprocedure beginnen door het indienen van een eenzijdig verzoekschrift bij de familierechtbank.

Voor de familierechtbank lever je het bewijs van 'uitzonderlijke omstandigheden'. Het kan bijvoorbeeld zijn dat je genderidentiteit niet meer aansluit bij je veranderde registratie.

Als je uitzonderlijke omstandigheden kan bewijzen, kan de familierechtbank de nieuwe aanpassing van de registratie van het geslacht in de geboorteakte toestaan. De ambtenaar van de burgerlijke stand maakt dan onmiddellijk een akte van nieuwe aanpassing van de registratie van het geslacht op en verbindt deze met jouw akten van de burgerlijke stand die je geslacht vermelden. Jouw eerdere aanpassing van de geslachtsregistratie heeft dan geen gevolgen meer vanaf de opmaak van deze akte. Vanaf dat moment is de geslachtsaanduiding die geregistreerd werd op het moment van jouw geboorte opnieuw van tel. Er wordt ook een volledig nieuw rijksregisternummer aangemaakt.

Het volgen van de terugkeerprocedure voor de familierechtbank kan wel proceskosten met zich meebrengen.

Kan ik opnieuw mijn voornaam veranderen?

Normaal gezien kan je maar één keer van voornaam veranderen om deze te laten overeenkomen met je genderidentiteit. De familierechtbank kan wel toestaan om opnieuw te veranderen van voornaam, nadat je een terugkeerprocedure naar je oorspronkelijke geslachtsregistratie hebt gevolgd. In dit geval kan je je voornaam nog eens veranderen aan het tarief bepaald door de gemeente, dat max. 10% mag bedragen van het gewone tarief voor een voornaamsverandering.

Als de familierechtbank jou heeft toegestaan om opnieuw van voornaam te veranderen, kan je je voornaam terug veranderen door een verzoek in te dienen bij de ambtenaar burgerlijke stand. Bij je verzoek voeg je de beslissing van de rechter toe, waarin die jou toestaat om je voornaam opnieuw te veranderen.

Als je nog geen 18 jaar bent geworden en je de M of V in je geboorteakte niet hebt veranderd, kan je een tweede keer van voornaam veranderen. Je betaalt in dit geval het tarief bepaald door de gemeenten, dat max. 10% mag bedragen van het gewone tarief voor een voornaamsverandering. De eerste voornaam moet wel opnieuw overeenkomen met het geslacht dat bij je geboorte werd geregistreerd. Je dient hiervoor opnieuw een verzoek in bij de ambtenaar van de burgerlijke stand, en volgt dezelfde stappen zoals hierboven werd uitgelegd (zie deel 2: 'Hoe kan ik mijn voornaam veranderen?'). Je voegt bij je verzoek aan de ambtenaar van de burgerlijke stand een verklaring toe waarin je aangeeft dat de oorspronkelijke geslachtsregistratie die vermeld werd in je geboorteakte toch overeenstemt met jouw innerlijk beleefde genderidentiteit, en dat je om deze reden een verzoek indient om je voornaam aan te passen.

Buiten de familierechtbank om is ook nog de gewone procedure tot voornamswijziging mogelijk. Als je de gewone procedure volgt, ben je niet zeker of je voornaam zal veranderd worden. De gewone procedure is namelijk een 'gunst', die je al dan niet kan krijgen. In dit geval betaal je het gewone tarief vastgelegd door de gemeente en niet max. 10% hiervan.

6. OVERGANGSMAATREGELEN

Ik heb reeds aangifte gedaan op basis van de oude wet, maar mijn akte van geboorte werd nog niet gewijzigd. Wat nu?

Als je al een 'aangifte tot geslachtswijziging' hebt gedaan op basis van de oude wet (wet van 10 mei 2007¹²), maar er nog geen definitieve akte werd opgesteld kan je er ook voor kiezen om een nieuwe aanvraag te doen op basis van de nieuwe wet. Dit kan voor jou makkelijker of sneller zijn, afhankelijk van welke stappen je reeds hebt ondernomen.

Als de ambtenaar van de burgerlijke stand weigerde om een akte op te stellen in het kader van de oude wet, kan je ook opnieuw aangifte doen onder de nieuwe wet. Dit kan je ook doen als er een gerechtelijke procedure gestart zou zijn tegen de weigering. Ook als iemand anders beroep heeft ingesteld tegen de wijziging, kan je een nieuwe aangifte doen op basis van de nieuwe wet.

B.DE BOER

ANNA HEETJENS

M. Riep

Jessica van Dijk

WAT ZIJN DE JURIDISCHE EN ADMINISTRATIEVE GEVOLGEN?

J. Stam

Chantal

Sarah
Hebels

STAN

ART HILP

R

as van der

Bij een aanpassing van je voornaam en/of geslachtsregistratie komen er een aantal administratieve zaken kijken.

Reeds **bestaande** (notariële) akten, contracten, verzekeringen, enz., blijven na de aanpassing van je voornaam en/of geslachtsregistratie gewoon bestaan. Ook juridisch blijf je immers dezelfde persoon als daarvoor. Je behoudt met andere woorden al je rechten, bevoegdheden en verplichtingen. Op bepaalde documenten kan je je voornaam wel laten aanpassen (zie hieronder), maar ook na deze aanpassing blijven de voorwaarden verbonden aan de akten dezelfde (bv. afgesproken prijs).

Alle akten die opgemaakt worden **na** de aanpassing van je voornaam en/of geslachtsregistratie, moeten worden opgesteld op basis van je nieuwe voornaam en geslachtsregistratie.

1. ZIJN MIJN GEGEVENS OVERAL AANGEPAST?

Een aantal instellingen zullen in principe automatisch op de hoogte worden gebracht van de wijziging van je persoonsgegevens:

- Sociale zekerheidsinstellingen (RVA, HWV, RIZIV, RSZ, enz.)
- Kinderbijslagfonds
- Ziekenfonds
- OCMW
- Arbeidsongevallenverzekeraars
- Kassen voor jaarlijkse vakantie
- Fondsen voor bestaanszekerheid
- Gewestelijke huisvestingsmaatschappijen
- Kind en Gezin
- VDAB, Actiris, Forem

Kijk na of je gegevens effectief werden aangepast.

Andere organisaties zal je zelf moeten inlichten over je voornaamsverandering (en indien relevant, de aanpassing van je geslachtsregistratie).

Hierbij enkele voorbeelden:

- Je werkgever
- Je school of onderwijsinstelling
- Je vakbond
- Nutsbedrijven (elektriciteits-, gas- en waterleverancier)
- Kabelmaatschappij, telefoonmaatschappij en/of internetprovider
- Bank en verzekeringsmaatschappij(en)
- Behandelende (huis)arts
- Distributiemaatschappij(en) van dagbladen en tijdschriften
- Bibliotheek
- Verenigingen waarvan je lid bent
- Firma's waar je een klantenkaart bij hebt
- Formulier voor instemming of weigering tot orgaandonatie
- Verklaring tot schenking van je lichaam aan de wetenschap
- Enz.

Om te bewijzen dat je dezelfde persoon bent als voor de aanpassing van je voornaam en/of geslachtsregistratie, kan je een afschrift van je geboorteakte voorleggen. Hierop staat dat je je voornaam en/of geslachtsregistratie wijzigde. Je kan dit document aanvragen bij de ambtenaar van de burgerlijke stand. Je kan ook een afschrift van je 'akte van aanpassing van de registratie van het geslacht' opvragen waarop je naam, voornamen, geboortedatum, geboorteplaats en nieuwe geslachtsregistratie worden vermeld. Indien nodig kan je bij de burgerlijke stand ook een speciaal uittreksel uit het bevolkingsregister aanvragen waarop zowel je oude als je nieuwe Rijksregisternummer staan.

Hieronder krijg je een overzicht van de voornaamste juridische en administratieve gevolgen van de aanpassing van je voornaam en/of geslachtsregistratie:

2. IDENTITEITSDOCUMENTEN

Identiteitskaart

Na de aanpassing van je voornaam en/of geslachtsregistratie krijg je een nieuw rijksregisternummer en een nieuwe identiteitskaart. Normaal gezien gebeurt deze aanvraag automatisch bij de aanpassing van je voornaam en/of geslachtsregistratie. De prijs van een identiteitskaart schommelt tussen de 15 euro en 25 euro¹³, afhankelijk van je gemeente. De afgiftetermijn bedraagt minstens twee weken. Een spoedprocedure is mogelijk tegen een meerprijs.

Je oude identiteitskaart blijft geldig tot je je nieuwe kaart ontvangt.

13

De prijzen vermeld in deze brochure gelden op 1 januari 2018, maar kunnen veranderen. Raadpleeg de betrokken diensten voor een correcte prijs.

Opgelet: indien je zowel je voornaam als je geslachtsregistratie aanpast, maar de wijziging gebeurt niet op hetzelfde moment (bv. door een verschil in duurtijd van de procedure), dan zal je twee keer van identiteitskaart moeten veranderen en dus ook twee keer moeten betalen. Zie punt 2. “Hoe kan ik mijn voornaam Veranderen?” over hoe je dit kan vermijden.

Afschrift of uittreksel van je geboorteakte?

In bepaalde gevallen kan je gevraagd worden om een uittreksel of een afschrift van je geboorteakte af te geven (bv. bij aanwerving door je werkgever, bank, enz.).

Afschrift

Een afschrift van je geboorteakte is een volledige weergave van je originele geboorteakte, met de vermelding van de wijzigingen. Wees je ervan bewust dat een afschrift de aanpassing van je geslachtsregistratie en/of je voornaam weergeeft.

Een afschrift kan enkel gevraagd worden door de betrokkene zelf, de wettelijke tegenwoordiger, de erfgenamen, hun notaris en hun advocaat.

Uittreksel

Een uittreksel is een samenvatting van de akte waarin enkel de essentiële en meest actuele elementen zijn overgenomen. Op een uittreksel zullen enkel je nieuwe voornaam en nieuwe geslachtsregistratie staan. Je kan niet zien dat je je gegevens ooit wijzigde.

Vraag steeds na welk van deze twee documenten echt noodzakelijk is voor de specifieke situatie. Soms volstaat een uittreksel.

Toegang Databank Akten Burgerlijke stand

Bepaalde personen, overheden en instellingen kunnen de aanpassing van de geslachtsregistratie zelf raadplegen in de Databank Akten Burgerlijke Stand (DABS), voor zover dit noodzakelijk is voor de uitoefening van hun functie. Het gaat o.a. om de ambtenaren van de burgerlijke stand en de consulaire ambtenaren, en, op voorwaarde dat ze kunnen aantonen dat dit noodzakelijk is om redenen die verband houden met de staat van de persoon, ook om de rechters en hun griffies, de parketten, de Dienst Naamsverandering, de Federale Centrale Autoriteit Adoptie en eventuele andere openbare overheden of instellingen.

Deze mogen geen afschrift of uittreksel van een akte van de burgerlijke stand meer opvragen, maar moeten dit zelf opzoeken in de DABS.

Reispaspoort

Ga je op reis naar een land waar een Belgische identiteitskaart niet voldoende is? Vergeet niet om een nieuw reispaspoort aan te vragen na de aanpassing van je voornaam en/of geslachtsregistratie. Je volgt hiervoor de normale aanvraagprocedure bij je gemeente. Een nieuw reispaspoort kost rond de 80 euro, afhankelijk van de gemeente. Hou er rekening mee dat de standaard afgiftetermijn van reispaspoorten rond de tien werkdagen ligt en afhangt van gemeente tot gemeente. Een spoedprocedure is mogelijk tegen een meerprijs.

Belgen die in het buitenland wonen, moeten zich voor een nieuw reispaspoort richten tot de consulaire post waar ze zijn ingeschreven. (https://diplomatie.belgium.be/nl/Diensten_in_het_buitenland/Belgisch_paspoort)

Opgelet: indien je zowel je voornaam als je geslachtsregistratie aanpast, maar de wijziging gebeurt niet op hetzelfde moment (bv. door een verschil in duurtijd van de procedure), dan zal je twee keer van reispaspoort moeten veranderen en dus ook twee keer moeten betalen. Zie punt 2. 'Hoe kan ik mijn voornaam veranderen?' over hoe je dit kan vermijden.

3. FAMILIEBANDEN EN ERFENISSEN

Huwelijksakte

Je huwelijksakte blijft geldig na de aanpassing van je voornaam en/of geslachtsregistratie. Je nieuwe voornaam zal automatisch op de huwelijksakte worden vermeld. De geslachtsregistratie staat in principe niet vermeld op de huwelijksakte, waardoor er geen wijziging van deze akte nodig is.

Niet als bij andere akten van de burgerlijke stand (bv. geboorteakte) kan je van je huwelijksakte zowel een afschrift als een uittreksel vragen. Op een uittreksel is de eventuele aanpassing van je voornaam (en/of je geslachtsregistratie) niet zichtbaar. Een afschrift, waarop de aanpassing van de geslachtsregistratie toch vermeld zou zijn, kan enkel gevraagd worden door de betrokkene zelf, de wettelijke vertegenwoordiger, de erfgenamen, hun notaris en hun advocaat.

Vraag steeds na welk van deze twee documenten echt noodzakelijk is voor de specifieke situatie. Soms volstaat een uittreksel.

Bepaalde personen, overheden en instellingen kunnen de aanpassing van de geslachtsregistratie zelf raadplegen in de Databank Akten Burgerlijke Stand (DABS), zie hierboven "Afschrift of uittreksel van je geboorteakte?".

Verklaring van wettelijk samenwonen

Je verklaring van wettelijk samenwonen blijft geldig na de aanpassing van je voornaam en/of geslachtsregistratie. Dit document wordt niet aangepast na de wijziging van je voornaam en/of geslachtsregistratie.

Het bewijs van de wettelijke samenwoning krijg je door een uittreksel van het bevolkingsregister. Op dit uittreksel zullen je voornaam en/of geslachtsregistratie wel aangepast zijn.

Huwelijksboekje van je ouders

Je voornaam staat vermeld in het huwelijksboekje van je ouders. Indien je ouders dit wensen, kunnen zij bij de burgerlijke stand (dienst huwelijken) de aanpassing van je voornaam in het huwelijksboekje vragen.

Afstamming

Met 'afstamming' wordt hier de juridische band tussen een kind en zijn/haar ouders bedoeld. Deze juridische band is belangrijk omdat het bepaalt welke rechten en plichten je hebt ten opzichte van een kind.

Kinderen geboren voor de aanpassing van je voornaam en/of geslachtsregistratie

De aanpassing van je geslachtsregistratie verandert niets aan je juridische band met je eigen kinderen die geboren werden voor deze aanpassing. Je behoudt al je rechten, bevoegdheden en verplichtingen ten aanzien van hen. Was je de juridische moeder van de kinderen, dan blijf je ook na de aanpassing hun juridische moeder. Ook al is je geslachtsregistratie nu mannelijk. Was je de juridische vader van de kinderen, dan blijf je de juridische vader. Ook al is je geslachtsregistratie nu vrouwelijk. Je moet hiervoor niets doen.

Ook je voornaamsverandering verandert niets aan de juridische band met je kinderen geboren vóór de voornaamsverandering.

Je nieuwe voornaam wordt automatisch vermeld in de geboorteakten van je kinderen. Je aangepaste geslachtsregistratie wordt niet vermeld in de geboorteakten van je kinderen.

Kinderen geboren na de aanpassing van je voornaam en/of geslachtsregistratie

De juridische band met je kinderen geboren na de aanpassing van je voornaam en/of geslachtsregistratie wordt soms bepaald door je nieuwe en soms door je oude geslachtsregistratie. Hieronder volgt een overzicht van de meest voorkomende situaties:

Je geslachtsregistratie is aangepast van vrouwelijk naar mannelijk:

- Je bevalt van een kind: je bent de juridische moeder van dit kind
- Je partner bevalt van een kind: als je getrouwd bent, word je de juridische vader van het kind.

Je geslachtsregistratie is aangepast van mannelijk naar vrouwelijk:

- Je verwekt zelf een kind (met je eigen sperma of via medisch begeleide voortplanting): je wordt als juridische meemoeder van het kind opgenomen in de geboorteakte.

- Je bevalt van een kind (indien baarmoedertransplantatie in de toekomst mogelijk zou worden): je bent de juridische moeder van dit kind.
- Je partner bevalt van een kind: je wordt beschouwd als de juridische meemoeder van dit kind

Schema: de juridische relatie tot je kinderen, geboren na de aanpassing van je geslachtsregistratie

	Je bevalt van een kind (ev. na baarmoedertransplantatie)	Je verwekt zelf een kind (met eigen sperma of via medisch begeleide voortplanting)	Je partner bevalt van een kind
Aanpassing geslachtsregistratie van vrouwelijk naar mannelijk	Moeder	Vader	Vader
Aanpassing geslachtsregistratie van mannelijk naar vrouwelijk	Moeder ¹⁴	Meemoeder	Meemoeder

Erfenissen

Na de aanpassing van je voornaam en/of geslachtsregistratie blijf je jouw bestaande rechten als erfgenaam bewaren. Dit is ook het geval als je in het testament van iemand anders met je oude gegevens staat vermeld.

4. SOCIALE ZEKERHEID

Ziekenfonds

Je nieuwe voornaam en/of geslachtsregistratie zullen automatisch worden aangepast in de databank van je ziekenfonds. Vraag nieuwe kleefbriefjes aan zodra de aanpassing is geregistreerd.

RIZIV

Tot nu toe werden sommige medische ingrepen enkel terugbetaald aan personen van een bepaald geslacht (bijvoorbeeld: het verwijderen van de baarmoeder). Dit was problematisch voor personen waarvan de lichamelijke kenmerken niet overeen kwamen met de geslachtsregistratie op de identiteitskaart.

Het RIZIV is op dit moment de ganse nomenclatuur aan het nakijken om ze gender-neutraal te maken en dergelijke problemen in de toekomst te voorkomen.

¹⁴ Indien baarmoedertransplantatie in de toekomst mogelijk zou worden.

Sociale uitkeringen (werkloosheidsuitkering, uitkeringen sociale zekerheid, kinderbijslag, pensioen, enz.)

Na de aanpassing van je voornaam en geslachtsregistratie blijf je al je verworven rechten behouden. Let wel: bij ouders die na de aanpassing van de geslachtsregistratie tot hetzelfde juridische geslacht gaan behoren, komt de kinderbijslag bij de oudste partner toe. Dit is niet meer per definitie bij de 'juridische moeder'.

5. MOBILITEIT

Rijbewijs

Na de aanpassing van je voornaam moet je zelf een nieuw rijbewijs aanvragen bij je gemeente. Je kan het nieuwe rijbewijs gemiddeld na 3 tot 5 werkdagen afhalen. De kostprijs van een (Europees) rijbewijs is 25 euro. Voor een internationaal rijbewijs is de prijs afhankelijk van de gemeente waarin je woont.

Inschrijvingsbewijs voertuig

Was je voor de aanpassing van je voornaam of geslachtsregistratie in het bezit van een motorvoertuig (wagen, motorfiets, enz.)? Dan mag je je nummerplaat behouden, maar moet je wel een nieuw inschrijvingsbewijs (of kentekenbewijs) aanvragen. Je dient een aanvraag in bij de Dienst voor Inschrijvingen van Voertuigen (DIV), op basis van je nieuwe persoonsgegevens.

Opgelet: je moet deze nieuwe inschrijving aanvragen binnen de 15 dagen na de inschrijving van de aanpassing van je geslachtsregistratie in het bevolkingsregister. Doe je dit niet, dan kan je inschrijving geschrapt worden. Een nieuw inschrijvingsbewijs kost 26 euro.

Abonnement openbaar vervoer

Bij controle moeten de gegevens op je abonnement voor het openbaar vervoer (De Lijn, MIVB, TEC, NMBS) overeenkomen met die op je identiteitskaart. Laat je gegevens dus aanpassen op je abonnement. De prijs voor de aanpassing van je abonnement en/of moederkaart is afhankelijk van de vervoersmaatschappij. Contacteer je vervoersmaatschappij voor meer informatie.

6. WONING

Eigendom of huurwoning

Indien je een eigen woning hebt, blijf je ook na de aanpassing van je voornaam en/of geslachtsregistratie eigenaar van je eigendom.

Huur je een woning, dan blijf je na de wijziging van je voornaam en/of geslachtsregistratie de rechtmatige huurder. Je hoeft je contract niet aan te passen.

Nutsbedrijven (elektriciteit, water, gas, internet, telefoon, enz.)

Indien je een bestaand contract hebt, blijft dat contract ook na je aanpassing van voornaam en/of geslachtsregistratie onveranderd. Je bent niet verplicht je persoonsgegevens te wijzigen, maar je kan het doen om briefwisseling te krijgen die is aangepast aan je nieuwe voornaam en/of geslachtsregistratie. Je persoonsgegevens moeten worden aangepast zonder wijziging van de voorwaarden of de afsluiting van een nieuw contract.

7. STUDIEBEWIJZEN

Bv. diploma's, certificaten, creditbewijzen, getuigschriften, enz.

Vlaamse studiebewijzen

Indien je een procedure voor de wijziging van je voornaam hebt gevolgd, kan je daarna studiebewijzen aanvragen met je nieuwe voornaam. Dit geldt voor het basis-, het secundair, het hoger en het volwassenenonderwijs. Je vraagt dit aangepaste studiebewijs aan bij je toenmalige onderwijsinstelling of bij het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming. Het verkrijgen van een aangepast studiebewijs is kosteloos en gebeurt op basis van je oude studiebewijs en een attest van voornaamsverandering. Voor meer informatie contacteer je het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming (<http://onderwijs.vlaanderen.be>).

Studiebewijzen van de Franse Gemeenschap

Indien je een procedure voor de verandering van je voornaam hebt gevolgd, kan je een attest dat dienst doet als diploma aanvragen met vermelding van je nieuwe voornaam. Dit is mogelijk voor elk onderwijstype (lager, secundair en hoger onderwijs en sociale promotie). Je vraagt dit aangepaste studiebewijs aan bij je toenmalige onderwijsinstelling of bij het Ministerie van de Franse Gemeenschap. Het verkrijgen van een aangepast studiebewijs gebeurt op basis van een attest van voornaamsverandering. Voor meer informatie contacteer je het Ministerie voor Onderwijs van de Franse Gemeenschap (<http://www.enseignement.be>).

Studiebewijzen van de Duitstalige Gemeenschap

Indien je een procedure voor de verandering van je voornaam hebt gevolgd, kan je een attest dat dienst doet als diploma aanvragen met vermelding van je nieuwe voornaam. Dit is mogelijk voor elk onderwijstype (lager, secundair en hoger onderwijs en sociale promotie). Je vraagt dit aangepaste studiebewijs aan bij je toenmalige onderwijsinstelling of bij het Ministerie van de Duitstalige Gemeenschap. Het verkrijgen van een aangepast studiebewijs is gratis en gebeurt op basis van je oude studiebewijs en een attest van voornaamsverandering. Voor meer informatie contacteer je het Ministerie voor Onderwijs van de Duitstalige Gemeenschap (<http://www.ostbelgienbildung.be>).

8. TEWERKSTELLING

Arbeidscontract

Na de aanpassing van je voornaam en/of geslachtsregistratie blijft je arbeidscontract onder dezelfde voorwaarden gelden. Meld de aanpassing van je persoonsgegevens aan je werkgever en je personeelsdienst. Als je bent aangesloten bij een vakbond, meld je dit ook daar.

Zelfstandigen

Kijk na welke documenten op je oude naam en rijksregisternummer staan. Wijzig je persoonsgegevens op al je vergunningen en registraties, bij de Kruispuntbank Ondernemingen en bij je sociaal verzekeringsfonds. Vergeet ook de bankrekening verbonden aan je beroepsactiviteit niet. Indien je geregistreerd bent bij of een erkenning hebt via je orde of beroepsinstituut moet je ook daar je gegevens laten aanpassen.

Functie geregistreerd in het Staatsblad (lid van raad van bestuur, vennoot, partner, statutair ambtenaar, enz.)

Heb je een functie waarbij je naam in het Staatsblad werd gepubliceerd (bv. partner of vennoot binnen een bedrijf, lid van een raad van bestuur, statutair ambtenaar, enz.)? Je functie blijft ook na de aanpassing van je voornaam en/of geslachtsregistratie rechtsgeldig. Je persoonsgegevens moeten wel worden aangepast in de statuten.

9. BANK EN VERZEKERINGEN

Banken

Bankrekeningen, leningen, beleggingen en andere financiële producten aangeboden door je bank blijven ook na je aanpassing van voornaam en/of geslachtsregistratie onder dezelfde voorwaarden bestaan.

Laat wel je nieuwe identiteitskaart bij de bank inlezen zodat je persoonsgegevens worden aangepast.

Verzekeringen

Indien je een bestaand contract hebt met bepaalde voorwaarden, dan blijven die voorwaarden ook na je aanpassing van voornaam en/of geslachtsregistratie onveranderd. Je persoonsgegevens moeten worden aangepast zonder een nieuw contract of andere voorwaarden af te moeten sluiten.

10. BESTAANDE VEROORDELINGEN

Alle bestaande veroordelingen, strafforderingen en boetes blijven ook na een aanpassing van je voornaam en/of geslachtsregistratie verbonden aan je persoon.

A background photograph showing a group of people sitting on the ground outdoors. Two individuals in the foreground are holding and looking at their smartphones. The person on the left is wearing a dark jacket and blue jeans, while the person on the right is wearing a grey hoodie and a tan jacket. The background is blurred, showing more people and a natural setting.

VRAGEN?

Vragen over andere aspecten?

De aanpassing van je geslachtsregistratie kan, naast juridische en administratieve wijzigingen, ook implicaties hebben voor andere aspecten van je leven. Verschillende gespecialiseerde organisaties bieden informatie en ondersteuning aan. Raadpleeg de website van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen voor hun contactgegevens:

<http://igvm-iefh.belgium.be/nl/activiteiten/transgender/wetgeving>.

Informatievragen of klachten?

Heb je de indruk ongelijk behandeld te zijn geweest omwille van je genderidentiteit, genderexpressie of geslachtsaanpassing?

Denk je het slachtoffer te zijn van genderdiscriminatie?

Contacteer het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen via:

- het meldingsformulier op <http://igvm-iefh.belgium.be>
- gelijkheid.manvrouw@igvm.belgie.be
- het gratis nummer 0800 12 800 (kies optie 1 in het menu)
- een brief naar: Ernest Blerotstraat 1, 1070 Brussel

Dossiers worden **gratis**, in alle **vertrouwen** en steeds **met het akkoord van de melder** behandeld.

